

Perspektywy rozwoju ośrodków subregionalnych w kontekście aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020

Jacek Szlachta

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
Suwałki, marzec 2013 r.

Struktura prezentacji

- I. Pozycja strategiczna Suwałk
- II. Tendencje zmian PKB na mieszkańca
- III. Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020

Pozycja strategiczna Suwałk (1)

Jeden z ośrodków spełniających wszystkie kryteria ośrodka subregionalnego obok: Białej Podlaskiej, Bielska-Białej, Chełma, Częstochowy, Kalisza, Konina, Koszalina, Legnicy, Łomży, Nowego Sącza, Ostrołęki, Płocka, Przemyśla, Radomia, Siedlec, Słupska, Tarnowa, Wałbrzycha, Włocławka, Zamościa. W sumie jest to 21 miast. Są one naturalnym benchmarkingiem dla Suwałk (*Dziemianowicz, Szlachta, Szmigiel-Rawska, subregionalne bieguny wzrostu, UW Warszawa, 2011*)

Pozycja strategiczna Suwałk (2)

Według klasyfikacji ośrodków miejskich Europy wynikających z badań programu ESPON prowadzonych na zlecenie Komisji Europejskiej wyróżnia się trzy typy ośrodków miejskich:

- (1) Metropolitan European Growth Areas,
- (2) Transnational/national Functional Urban Areas
- (3) Regional/local Functional Urban Areas

Klasyfikacja ta została dokonana dla 27 krajów UE plus Norwegia, Szwajcaria.

W Polsce wyróżniono: w grupie (1) 8 ośrodków, w grupie (2) 11 ośrodków, a w grupie (3) 29 ośrodków.

Pozycja strategiczna Suwałk (3)

Suwałki są klasyfikowane w tej trzeciej grupie obok: Białej Podlaskiej, Chełma, Elbląga, Gorzowa Wlkp., Grudziądza, Jeleniej Góry, Kalisza, Konina, Koszalina, Krosna, Legnicy, Leszna, Łomży, Nowego Sącza, Ostrołęki, Piotrkowa Tryb., Płocka, Przemyśla, Radomia, Rybnika, Siedlec, Skierniewic, Słupska, Świnoujścia, Tarnowa, Wałbrzycha, Włocławka, oraz Zamościa.

Oznacza to że wśród miast Europy klasyfikowanych w grupie (3) znalazły się także Suwałki .

Pozycja strategiczna Suwałk (4)

W Unii Europejskiej obowiązuje regionalizacja na obszary typu NUTS (*Nomenclature of Units for Territorial Statistics*) zwane w Polsce NTS (Nomenklatura Terytorialna Statystyki). W Polsce mamy 16 jednostek typu NUTS 2 (w tym województwo podlaskie) oraz 66 jednostek typu NUTS 3 (w tym podregion białostocki, łomżyński, suwalski).

Od 1 stycznia 2015 roku następuje modyfikacja siatki NUTS, prezes GUS zgłosił propozycję zwiększenia liczby jednostek typu NUTS 3 do 72, w tym powołanie podregionu Bielsk Podlaski.

Pozycja strategiczna Suwałk (5)

Najskuteczniej jeśli budowana jest na unikalnych potencjałach i zasobach rozwojowych. Jakie unikalności cechują Suwałki:

- wśród ośrodków subregionalnych Polski i Europy najbliższe położone w relacji do trzech sąsiadujących krajów (Białoruś, Litwa i Rosja); nie ma takiego drugiego ośrodka w Unii Europejskiej; unikalna transgraniczność;
- prognoza pogody Suwałki są wymieniane w każdej prognozie pogody, skutecznie promując miasto w Polsce.

Pozycja strategiczna Suwałk (6)

Najskuteczniej jeśli budowana jest na unikalnych potencjałach i zasobach rozwojowych. Jakie unikalności cechują Suwałki:

- brama do krajów bałtyckich: Litwy, Łotwy, Estonii, dotyczy zarówno towarów jak i usług,
- unikalny potencjał Suwalszczyzny (jak na warunki Polski) dla rozwoju turystyki.

Czy są jeszcze inne potencjały z najwyższej półki?

PKB na mieszkańca w odniesieniu do UE27=100 w latach 1997-2010 (1)

Województwo	1997	2008	2010	Zmiana
Mazowieckie	62,9	89,9	102,5	+39,6
Śląskie	49,9	61,6	67,4	+17,5
Wielkopolskie	46,3	59,5	65,6	+19,3
Dolnośląskie	46,0	61,3	70,9	+24,9
Zachodniopomorskie	44,3	51,7	54,8	+10,5
Pomorskie	43,5	54,1	60,5	+17,0
Lubuskie	40,5	48,9	53,2	+12,7
Opolskie	40,1	48,3	50,1	+10,0

PKB na mieszkańca w odniesieniu do UE27=100 w latach 1997-2010 (2)

Województwo	1997	2008	2010	Zmiana
Kujawsko-pomorskie	39,0	49,2	52,9	+13,9
Łódzkie	39,0	53,1	58,0	+19,0
Małopolskie	39,0	49,2	53,5	+14,5
Podlaskie	35,4	41,6	45,8	+10,4
Warmińsko-mazurskie	35,2	42,3	46,2	+11,0
Lubelskie	33,6	63,0	+18,8	+9,0
Podkarpackie	33,4	39,3	42,4	+9,0
Świętokrzyskie	33,3	45,6	47,8	+14,5
Polska	44,2	57,0	63,0	+ 18,8

PKB według parytetu siły nabywczej na mieszkańca w podregionach, UE27 = 100

Podregion	2007	2008	2010	2007- 2010
Białostocki	47,5	49,3	53,2	+5,7
Łomżyński	34,7	35,6	40,3	+5,6
Suwalski	37,7	36,2	40,5	+2,8

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (1) - Diagnoza

Suwałki, Łomża i Bielsk Podlaski stanowią równomiernie rozłożoną sieć ośrodków subregionalnych. Dwa pierwsze miasta jako byłe ośrodki wojewódzkie dysponują znaczącym potencjałem społeczno-gospodarczym i już pełnią istotną rolę subregionalnych ośrodków wzrostu. Istotne jest, że zmiany zachodzące w otoczeniu tych miast dają podstawy do pozytywnego myślenia o budowaniu ponadlokalnego potencjału społeczno-gospodarczego.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (2) - OSI

Subregionalne ośrodki wzrostu – miasta Łomża i Suwałki, jako byłe stolic województw są naturalnymi subregionalnymi ośrodkami wzrostu, które mają wykształcony zasięg swojego oddziaływania. Pomimo trudności z jakimi borykały się te ośrodki w początkowym okresie po wprowadzeniu reformy terytorialnej organizacji kraju, dziś są one ważnymi centrami rozwoju wypełniającymi przestrzeń społeczno-gospodarczą województwa podlaskiego.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (3) - OSI cd.

W przypadku ośrodków subregionalnych istotne będzie koncentrowanie działań na rzecz pobudzania przedsiębiorczości i wzmacniania atrakcyjności inwestycyjnej. Z uwagi na pełnione funkcje ponadlokalne miasta te powinny być wspierane w rozwoju usług publicznych, które w sytuacji ograniczonej dostępności wewnętrznej w regionie mają szansę poprawić standard życia mieszkańców nie tylko w ramach ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych, ale także dalszego otoczenia.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (4) - OSI cd.

Bardzo istotne jest, aby ośrodki te dążyły do wykształcenia indywidualnych specjalizacji opartych o endogeniczne potencjały, a cele polityki rozwojowej koncentrowane były wokół tych specjalizacji.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (5) – ponadregionalne

Należy dążyć do pogłębiania kooperacji społeczno-gospodarczej, jaką już dziś obserwujemy między północną częścią województwa podlaskiego oraz wschodnią częścią Warmii i Mazur (Suwałki, Augustów, Ełk, Gołdap, Olecko). Tu możliwe są dalsze prace nad produktami turystycznymi, włączając możliwości partnerstwa i zainteresowania ze strony zagranicznych sąsiadów obu województw. Ponadto sferą zaniedbaną są powiązania komunikacyjne, które są obecnie barierą rozwoju.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (6) – międzynarodowe

- *Obydwa województwa (Warmińsko Mazurskie i Podlaskie) charakteryzują się podobnymi problemami wynikającymi ze specyfiki granicy zewnętrznej UE.*
- *Bezpośrednie sąsiedztwo Białorusi, Litwy, Federacji Rosyjskiej tworzy bardzo sprzyjającą płaszczyznę do nawiązywania na obszarze wschodniego pogranicza kontaktów między samorządami lokalnymi.*

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (7) – infrastrukturalne

- Konsekwentne adresowanie kwestii paneuropejskiego korytarza transportowego TEN-T Via Baltica i Rail Baltica, kluczowego dla eliminowania deficytów dostępności terytorialnej Suwałk i subregionu suwalskiego.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (8) – wnioski

W Strategii ma miejsce pełne otwarcie przestrzeni dla wykorzystania unikalnego potencjału podregionu suwalskiego i miasta Suwałki.

Dziękuję za uwagę.